

मुंबई विद्यापीठ

क्र.वि.क./आयसीसी/२०१८-१९/१३
दिनांक - २५ जुलै, २०१८

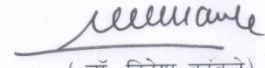
परिपत्रक

- १) शासन निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्र.टी.ई.एम-२०१६/प्र.क्र.५५९/ताशि-४ दि.१५ एप्रिल, २०१७.
- २) शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.१२०/ताशि-४ दि. १० जुलै, २०१८.

विद्यापीठाच्या विभागाचे विभागप्रमुख, संलग्न महाविद्यालयांचे प्राचार्य, मान्यता प्राप्त संस्थांचे संचालक, स्वायत्त संस्था/ महाविद्यालये, संचालित महाविद्यालयांचे प्राचार्य, शिक्षण संस्थांचे अध्यक्ष/ सचिव, प्राध्यापक- नि-संचालक, दुर व मुक्त अध्ययन संस्था, समन्वयक, रत्नागिरी उपकेंद्र आणि समन्वयक, ठाणे उपकेंद्र यांना कळविण्यात येते की, उपरोक्त संदर्भ क्र. १ अन्वये सध्या राज्यात "राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजना" अंतर्गत शासकीय, शासन अनुदानित व खाजगी विना अनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने मध्ये राबविण्यात येते. या योजनेतर्गत निवडक व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी केंद्रिभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेश घेणा-या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांकडून आकारण्यात येणा-या शिक्षण शुल्काच्या ५० टक्के मर्यादेपर्यंतच्या शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती विविध अटी / शर्ती उपरोक्त शासन निर्णयानुसार सुचविल्या आहेत.

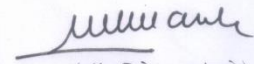
तसेच संदर्भ क्र. २ नुसार, जे विद्यार्थी शिष्यवृत्ती मंजूर झाल्यानंतरही शिक्षण शुल्काची रक्कम महाविद्यालय/ संस्थेत जमा करणार नाही, त्याबाबत उपाययोजना स्पष्ट करण्यात आलेले आहेत. तरी उपरोक्त शासन आदेशांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात यावी.

परिपत्रकासोबत उपरोक्त शासन निर्णय विद्यापीठाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध आहे.

(डॉ. दिनेश कांबळे)
कुलसचिव(प्र)

माहिती व आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी

विद्यापीठाच्या विभागाचे विभागप्रमुख, संलग्न महाविद्यालयांचे प्राचार्य, मान्यता प्राप्त संस्थांचे संचालक, स्वायत्त संस्था/ महाविद्यालये, संचालित महाविद्यालयांचे प्राचार्य, शिक्षण संस्थांचे अध्यक्ष/ सचिव, प्राध्यापक- नि-संचालक, दुर व मुक्त अध्ययन संस्था, समन्वयक, रत्नागिरी उपकेंद्र आणि समन्वयक, ठाणे उपकेंद्र

(डॉ. दिनेश कांबळे)
कुलसचिव(प्र)

राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज राज्य शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती व डॉ.पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाह भत्ता योजनेतर्गत पात्र लाभार्थ्यांना त्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यात थेट रक्कम जमा करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : टीईएम-२०१६/प्र.क्र.५५९/तांशि-४

मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई ४०००३२.

दिनांक: १५ एप्रिल, २०१७

- संदर्भ : १) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक टीईएम-२०१५/ प्र.क्र.२१९/तांशि-४, दिनांक ३१/०३/२०१६
- २) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक टीईएम-२०१६/ प्र.क्र.३२५/तांशि-४, दिनांक २०/०७/२०१६
- ३) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक टीईएम-२०१६/ प्र.क्र.५०१/तांशि-४, दिनांक १३/१०/२०१६
- ४) महाराष्ट्र आधार (वित्तीय व इतर अर्थ सहाय्य, लाभ आणि सेवा यांचे लक्षित वितरण) अधिनियम, २०१६
- ५) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन अधिसूचना क्रमांक टीईएम-२०१६/ प्र.क्र.५५९/तांशि-४, दिनांक १३/०४/२०१७

प्रस्तावना :

सध्या राज्यात " राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज राज्य शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजना" अंतर्गत वरील संदर्भ क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयान्वये शासकीय, शासन अनुदानित व खाजगी विनाअनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने मध्ये राबविण्यात येत आहे. या योजनेतर्गत खालील निवडक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी केंद्रिभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेश घेणा-या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांकडून आकारण्यात येणा-या शिक्षण शुल्काच्या ५० टक्के मर्यादेपर्यन्तच्या शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती विविध अटी / शर्तीच्या अधीन राहून शासनाकडून करण्यात येते.

अ.क्र	विभागाचे नांव	अभ्यासक्रम
१	उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	पदविका: अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, हॉटेल मॅनेजमेंट अँड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी पदवी: अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, हॉटेल मॅनेजमेंट अँड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी, वास्तुशास्त्र.

		पदव्युत्तर पदवी: मास्टर ऑफ बिझिनेस मॅनेजमेंट / मास्टर ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज, मास्टर ऑफ कंप्युटर अप्लिकेशन
२	वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग	पदवी:एम.बी.बी.एस.,बी.डी.एस.,बी.ए.एम.एस., बी.एच.एम.एस.,बी.यु.एम.एस.,बी.पी.टी.एच., बी.ओ.टी.एच. व नर्सिंग
३	कृषी विभाग	पदविका :कृषी पदवी : फलोत्पादन, जैव तंत्रज्ञान, अन्न तंत्रज्ञान, शेती व्यवस्थापन
४	पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग	पदविका: दुग्धव्यवसाय व्यवस्थापन, पशुसंवर्धन व्यवस्थापन. पदवी: प्राणिशास्त्र व पशुसंवर्धन, दुग्धतंत्रज्ञान, मत्स्यविज्ञान पदव्युत्तर पदवी: प्राणिशास्त्र

२. तसेच वरील संदर्भ क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयान्वये शासनाने निर्धारित केलेल्या उपरोक्त निवडक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना शासकीय, शासन अनुदानीत व विनाअनुदानीत अभियांत्रिकी महाविद्यालये/तंत्रनिकेतन मध्ये प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांपैकी ज्या विद्यार्थ्यांचे पालक अल्पभूधारक शेतकरी आहेत किंवा ज्यांचे पालक नोंदणीकृत मजूर आहेत अशा विद्यार्थ्यांकरिता "डॉ. पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाह भत्ता योजना " कार्यान्वित केली आहे.

३. सध्या महाराष्ट्र आधार (वित्तीय व इतर अर्थ सहाय्य, लाभ आणि सेवा यांचे लक्षित वितरण) अधिनियम,२०१६ अंतर्गत संदर्भ क्रमांक ५ येथील अधिसूचनेतील तरतूदीनुसार शासनाकडून देण्यात येणारे कोणतेही अर्थसहाय्य, वित्तीय लाभ व सेवांच्या प्रयोजनार्थ संबंधित लाभार्थ्यांचे अधिप्रमाणन करून किंवा पुरावा म्हणून आधार क्रमांक प्राप्त करून त्या आधारे लाभार्थ्यांस वित्तीय लाभाची रक्कम थेट शिष्यवृत्ती स्वरूपात त्यांच्या आधारसंलग्नीत बँक खात्यात जमा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

४. तरी वरील योजनेतर्गत पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारी लाभाची रक्कम ही थेट लाभार्थ्यांस त्यांच्या आधारसंलग्नीत बँक खात्यात शासनाकडून जमा करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:

वरील संदर्भ क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयान्वये प्रचलित राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज राज्य शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजनेतर्गत विविध प्रशासकीय विभागाच्या अखत्यारितील निवडक अभ्यासक्रमांना शासकीय, शासन अनुदानित व खाजगी विनाअनुदानित महाविद्यालयात (खाजगी अभिमत विद्यापीठे व खाजगी स्वयं अर्थसहाय्यीत विद्यापीठे वगळून) सक्षम प्राधिकाऱ्यामार्फत केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या माध्यमातून प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिक दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना लाभ देण्यात येतो. या योजनेतर्गत या प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना त्यांच्या प्रवेशित महाविद्यालय / तंत्रनिकेतनांकरिता शिक्षण शुल्क नियामक प्राधिकरणाने / शासनाने निश्चित केलेल्या शिक्षण शुल्काच्या ५० टक्के मर्यादेपर्यंतचे शुल्क हे सध्या संबंधित शैक्षणिक संस्थेस शासनाकडून प्रतिपूर्ती करण्यात येते. आता शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ पासून वरीलप्रमाणे करण्यात येणारी

शैक्षणिक शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती ही संदर्भ क्र.५ येथील महाराष्ट्र आधार (वित्तीय व इतर अर्थसहाय्य लाभ आणि सेवा यांचे लक्षित वितरण) अधिनियम,२०१६ मधील तरतूदी व संदर्भ क्रमांक ४ येथील अधिसूचना विचारात घेऊन संबंधित महाविद्यालय / तंत्रनिकेतने यांना करण्याऐवजी पात्र लाभार्थ्यांस शिष्यवृत्ती स्वरूपात थेट त्यांच्या आधारसंलग्नीत बँक खात्यात जमा करण्यात यावी. सबब प्रचलित " राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजना" या योजनेस " राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजना" असे संबोधण्यात येईल.

२. याचप्रमाणे वरील संदर्भ क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयान्वये शासनाने अल्पभूधारक शेतकरी / नोंदणीकृत मजूर यांच्या पाल्यांकरिता कार्यान्वित केलेल्या "डॉ. पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाह भत्ता योजना " अंतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ पासून पात्र लाभार्थ्यांना देण्यात येणारी लाभार्थी रक्कम ही थेट स्वरूपात लाभार्थ्यांच्या आधारसंलग्नीत बँक खात्यात संबंधित प्रशासकीय विभागाकडून जमा करण्यात यावी.

३. वरील दोन्ही योजनांसदर्भात संदर्भ क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयामध्ये नमूद केलेल्या अन्य सर्व अटी, शर्ती व निकष हे दोन्ही योजनांकरीता कायम राहतील. तसेच शासकीय, शासन अनुदानित आणि विनाअनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतनांना सदर योजनेतर्गत समाविष्ट होण्यासाठी संस्थेतील प्रवेशित सर्व विद्यार्थ्यांची दैनंदिन उपस्थिती पारदर्शीपणे नोंदविणे आवश्यक असेल. याकरिता महाविद्यालये/तंत्रनिकेतनांच्या परिसरात संबंधित शैक्षणिक संस्थांना आधार संलग्नीत बायोमॅट्रीक उपस्थिती प्रणाली स्थापित करणे बंधनकारक असेल. उपरोक्त योजनांतर्गत लाभ घेण्यासाठी संबंधित शैक्षणिक वर्षात इच्छुक अर्जदार विद्यार्थ्यांची प्रवेशित अभ्यासक्रमासाठी किमान ५० टक्के उपस्थिती आवश्यक असून सदरची उपस्थिती ही आधारसंलग्नीत बायोमॅट्रीक उपस्थिती प्रणालीवर विद्यार्थ्यांनी नोंदविणे आवश्यक असेल. तथापि, संबंधित विद्यापीठ/महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ यांच्या प्रचलित नियमानुसार त्यांनी परिक्षांसारख्या अन्य विविध प्रयोजनार्थ विहित केलेल्या उपस्थितीच्या प्रमाणाची स्वतंत्रपणे सर्व संबंधित विद्यार्थ्यांना पूर्तता करणे आवश्यक असेल.

४. या प्रयोजनार्थ सर्व संबंधित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने यांनी पुढील ६ महिन्यापर्यंतच्या कालावधीत म्हणजेच ऑक्टोबर,२०१७ पर्यंत स्वखर्चाने आधारसंलग्नीत बायोमॅट्रीक उपस्थिती प्रणाली महाविद्यालय / तंत्रनिकेतनांच्या परिसरात स्थापित करणे बंधनकारक असेल. तोपर्यंत दरम्यानच्या कालावधीत संबंधित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने यांनी यापूर्वी स्थापित केलेल्या प्रचलित बायोमॅट्रीक उपस्थिती प्रणालीवर संबंधित विद्यार्थ्यांची नोंदविलेली दैनंदिन शैक्षणिक उपस्थिती विचारात घेण्यात यावी. शैक्षणिक संस्थांमध्ये स्थापित करण्यात येणा-या आधारसंलग्नीत बायोमॅट्रीक उपस्थिती प्रणालीमधील बायोमॅट्रीक उपकरणे STQC (Standardization Testing and Quality Certification) व UIDAI (Unique Identification Authority of India) प्रमाणित असावीत.

५. याप्रमाणे शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत शिष्यवृत्तीची पात्र लाभार्थ्यांना संबंधित शैक्षणिक वर्षाकरिता मंजूर करण्यात येणारी ५० टक्के मर्यादेपर्यंतची शिक्षण शुल्काची रक्कम ही दोन हप्त्यामध्ये लाभार्थी विद्यार्थ्यांस देण्यात येईल. त्यापैकी सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून पहिला हप्ता

हा संबंधित शैक्षणिक वर्षातील ३१ ऑगस्ट पर्यंत व उर्वरित दुसरा हप्ता ३१ जानेवारी पर्यंत लाभार्थ्यांच्या आधारसंलग्नीत बँक खात्यात जमा करण्यात येईल.

तथापि, उपरोक्त मुदतीपूर्वी महाविद्यालय/ तंत्रनिकेतन यांनी संबंधित विद्यार्थ्यांकडून प्रवेशाच्यावेळी शिक्षण शुल्काच्या ५० टक्के मर्यादेपर्यंतची रक्कम घेऊ नये व विद्यार्थ्यांची पिळवणूक होणार नाही याची योग्य ती खात्री शैक्षणिक संस्था करेल. तसेच संबंधित पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यांस वरीलप्रमाणे DBT द्वारे प्राप्त होणारी ५०% मर्यादेपर्यंतची शिष्यवृत्तीची रक्कम ही त्यांनी त्यांच्या महाविद्यालय/ तंत्रनिकेतनास शुल्कापोटी तात्काळ अदा करावी व याची सर्वस्वी जबाबदारी ही संबंधित विद्यार्थ्यांची असेल.

६. महाविद्यालये / तंत्रनिकेतन यांचेकडून इच्छुक अर्जदार विद्यार्थ्यांच्या ऑन-लाईन अर्जाची छाननी करतांना त्या विद्यार्थ्यांच्या आधार क्रमांकासह सत्रनिहाय उपस्थितीचा व परीक्षेबाबतचा गोषवारा सादर करणे आवश्यक असेल व याची जबाबदारी ही संबंधित महाविद्यालय/ तंत्रनिकेतनांच्या प्राचार्यांची असेल. तथापि, प्रथम सत्रामध्ये देण्यात येणाऱ्या शिष्यवृत्तीच्या पहिल्या हप्त्याच्या रकमेसाठी विद्यार्थ्यांची किमान उपस्थिती व परीक्षेबाबतची माहिती विचारात घेण्यात येऊ नये. परंतु त्यापुढील सर्व सत्राकरिता उर्वरित शिष्यवृत्तीची रक्कम अदा करण्यापूर्वी त्या विद्यार्थ्यांची लगतपूर्वीच्या सत्रातील आधारसंलग्नीत बायोमॅट्रीक उपस्थिती प्रणालीद्वारे नोंदविलेली किमान ५० टक्के इतकी उपस्थिती व लगतपूर्वीच्या सत्रपरीक्षेस बसत असल्याची खात्री करणे आवश्यक असेल.

७. यापूर्वी संदर्भ क्रमांक २ येथील शासन निर्णयात नमूद केल्याप्रमाणे सदर प्रयोजनार्थ सर्व विद्यापीठे / महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ / स्वायत्तता प्राप्त महाविद्यालये/तंत्रनिकेतन यांनी प्रत्येक प्रवेशित विद्यार्थ्यांचा प्रवेश निश्चित करताना त्यांचा आधार क्रमांक हा संबंधित विद्यापीठ/मंडळाच्या संलग्नीत महाविद्यालय / तंत्रनिकेतनाच्या unique सांकेतिक क्रमांकाशी (AISHE Code अथवा विद्यापीठ/मंडळाने दिलेला नोंदणीकृत क्रमांक) जोडून त्या आधारे विकसित केलेली विद्यार्थ्यांची परिपूर्ण माहिती (Data base) ही प्रस्तावित DBT पोर्टलशी जोडण्यासाठी उपलब्ध करावी.

तसेच विनाअनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतन यांचे शिक्षण शुल्क देखील शुल्क नियामक प्राधिकरणाद्वारे प्रसिध्द करतांना महाविद्यालये / तंत्रनिकेतन यांना संबंधित विद्यापीठाने / महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाने / शिखर संस्थेने (AICTE/COA/PCI) दिलेला unique सांकेतिक क्रमांक महाविद्यालय / तंत्रनिकेतनाचे नाव व संलग्नीत विद्यापीठाच्या नावासह सविस्तर नमूद करावे. तसेच शुल्क नियामक प्राधिकरणाने संबंधित विनाअनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतनांकरिता निर्धारित केलेले शैक्षणिक शुल्क देखील थेट लाभ हस्तांतरण (DBT) पोर्टलशी जोडणे आवश्यक असेल, जेणेकरून याबाबतची अन्य माहिती देखील DBT पोर्टलवर आपोआप उपलब्ध होऊ शकेल.

याचबरोबर शासकीय / अनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने संदर्भातील शैक्षणिक शुल्काची माहिती ही तंत्र शिक्षण संचालनालयाने महाविद्यालयाच्या युनिक कोडसह (AISHE अथवा विद्यापीठ/मंडळाचा नोंदणीकृत क्रमांक) ती DBT पोर्टलला जोडण्याची कार्यवाही करावी.

८. वरील परिच्छेद -३ येथे नमूद केल्याप्रमाणे तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारितील शासकीय महाविद्यालये / तंत्रनिकेतनांमध्ये स्थापित करावयाच्या आधारसंलग्नीत बायोमेट्रीक उपस्थिती प्रणालीकरिता येणारा खर्च हा तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या स्वीय प्रपंजी लेख्यामधून (पीएलए) करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

९. सदर प्रयोजनार्थ प्रत्येक योजनेकरिता संचालक (तंत्र शिक्षण) यांनी राष्ट्रीयकृत बँकेत एक संयुक्त खाते उघडून त्याद्वारे लाभार्थी विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती राज्यस्तरीय डिबीटी पोर्टल मार्फत अदा करण्याची कार्यवाही करावी. वरील नमूद खात्याव्यतिरिक्त इतर कोणतेही खाते (जिल्हा/ तालुका/ विभाग स्तरावर) ठेवण्यात येवू नये.

१०. सदर प्रयोजनार्थ माहिती तंत्रज्ञान संचालनालयाकडून केंद्रीभूत थेट लाभ हस्तांतरण पोर्टल विकसित करण्यात येत असून यासंदर्भात वेळोवेळी मार्गदर्शक सूचना स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल. या व्यतिरिक्त संदर्भ क्रमांक १ येथील शासन निर्णयातील १९ वा परिच्छेद वगळून त्याऐवजी खालील तरतूद लागू राहिल.

“राज्यस्तरीय डिबीटी पोर्टलचा वापर करूनच अर्ज करण्यापासून ते रक्कम खात्यात जमा करण्यापर्यंतची सर्व प्रक्रिया करणे अनिवार्य राहिल.”

११. पात्र लाभार्थ्यांना अदा करण्यात येणाऱ्या लाभाच्या रकमेची वितरण पध्दतीसंदर्भातील वरील बदल वगळता संदर्भ क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये निर्धारित केलेली अंमलबजावणीची उर्वरित सर्व कार्यपध्दती कायम असतील. त्यानुसार पात्र लाभार्थ्यांनी त्यांचा आधार क्रमांक हा ऑन-लाईन अर्जासोबत देणे आवश्यक असेल. तसेच ज्या बँक खात्यात पात्र लाभार्थ्यांना रक्कम प्राप्त करून घ्यावयाची आहे, असे खाते ऑन लाईन अर्जासोबत दिलेल्या आधार क्रमांकाशी संलग्न असल्याची खात्री करून घ्यावी. उपरोक्त संदर्भाधिन शासन निर्णयात नमूद केलेल्या विहित पध्दतीनुसार संबंधित शैक्षणिक संस्थेने व सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी प्राप्त अर्जाच्या छाननीची प्रक्रिया अवलंबणे आवश्यक असेल.

१२. या योजनेअंतर्गत सध्या लाभ घेत असलेले व नवीन पात्र लाभार्थी यांना यापुढे राज्यस्तरीय डिबीटी पोर्टलवर नव्याने अर्ज करणे अनिवार्य राहिल. तसेच या योजनेअंतर्गत पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती / निर्वाह भत्ता अदा करतेवेळी प्रत्येक टप्प्यावर अशा लाभार्थी विद्यार्थ्यांची त्यांचा अभ्यासक्रम व शैक्षणिक संस्थानिहाय सविस्तर यादी संबंधित शैक्षणिक संस्थेस (महाविद्यालय/तंत्रनिकेतन) उपलब्ध करून देण्यात यावी व उपरोक्त परिच्छेद ५ येथे नमूद केल्याप्रमाणे या यादीतील नमूद पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यांना महाविद्यालय/तंत्रनिकेतनात प्रवेशाच्या वेळी कोणतीही अडचण येणार नाही याची खात्री संबंधित महाविद्यालय/तंत्रनिकेतन यांनी घ्यावी. सदरची यादी उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी ही अंमलबजावणी करणा-या विभागाच्या अखत्यारितील संचालनालयाच्या सक्षम प्राधिकाऱ्याची असेल. तसेच अभ्यासक्रम व संस्थानिहाय सदर पात्र लाभार्थ्यांची यादी ही संचालनालयाच्या संकेतस्थळावरदेखील न चुकता प्रसिध्द करणे बंधनकारक असेल.

१३. सदर शासन निर्णयानुसार सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांनी (वैद्यकीय शिक्षण, कृषि आणि पशुसंवर्धन व दुग्ध विकास) त्यांच्या अखत्यारितील निवडक अभ्यासक्रमांना प्रवेश घेणाऱ्या

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना प्रतिपूर्ती ऐवजी शिष्यवृत्ती स्वरूपात पात्र विद्यार्थ्यांना थेट लाभ हस्तांतरण करण्यासाठी स्वतंत्रपणे शासन आदेश निर्गमित करावेत.

तसेच सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य आणि आदिवासी विकास विभाग देखील त्यांच्या विभागांतर्गत येणाऱ्या सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील जे विद्यार्थी या योजनांतर्गत निवडक अभ्यासक्रमांना प्रवेश घेऊन संबंधित योजनेच्या अटी व शर्ती पूर्ण करतील अशा पात्र विद्यार्थ्यांना या शासन निर्णयातील पध्दतीचा अवलंब करून थेट लाभ देण्याबाबतचे स्वतंत्र शासन आदेश निर्गमित करतील .

१४. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्या विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २५४/व्यय-५, दि.०४.०३.२०१७ अनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

१५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०४१५१०४८४१७२०८ असा आहे. सदरचा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

(डॉ. किरण पाटील)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. अपर मुख्य सचिव (कृषि), कृषि व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. प्रधान सचिव (प.दु.म.), कृषि व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. सचिव, सामाजिक न्याय व विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे,
११. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक
१२. आयुक्त, राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्ष, महाराष्ट्र राज्य, ३०५, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९, खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१
१३. सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ३०५, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९, खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१
१४. सचिव, शुल्क नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ३०५, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९, खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१
१५. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१६. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१७. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

१८. आयुक्त, कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१९. आयुक्त, दुग्ध व्यवसाय विकास, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२०. आयुक्त, मत्स्य व्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२१. संचालक, पशु संवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२२. कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे
२३. प्रबंधक, सर्व विद्यापीठे
२४. कुलगुरु, महाराष्ट्र राज्य आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक
२५. संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९, खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग, वॉट्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१
२६. सहसंचालक, तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालये (सर्व), (संचालक, तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत)
२७. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई (प्रसिध्दीसाठी)
२८. सर्व जिल्हाधिकारी
२९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई / नागपूर
३०. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई / नागपूर
३१. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
३२. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
३३. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
३४. सर्व संबंधित मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक
३५. उप सचिव (मशि/विरि), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३६. अवर सचिव (तांशि-३/तांशि-५), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३७. कक्ष अधिकारी (मशि-२/मशि-४), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३८. मा.मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक
३९. अपर मुख्य सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे स्वीय सहायक
४०. निवड नस्ती/तांशि-४

विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीची रक्कम डी.बी.टी.द्वारे त्यांच्या बँक खात्यात जमा झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक शुल्काची रक्कम महाविद्यालयात भरण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,
शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.१२०/तांशि-४
शिबीर कार्यालय, दालन क्र.५, हैदराबाद हाऊस,
सिव्हिल लाईन्स, नागपूर - ४४० ००१
दिनांक : १० जुलै, २०१८

- संदर्भ :- १) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, क्रमांक टीईएम-२०१६/
प्र.क्र.५५९/तांशि-४, दिनांक १५/४/२०१७
२) संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक १८/तांशि/शा.पत्र/RCSM & DPDV/२०१८/१०५, दिनांक १७/३/२०१८
३) संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक १८/तांशि/शा.पत्र/SCS/२०१८/१६४, दिनांक १९/४/२०१८

परिपत्रक :

उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत तंत्रशिक्षण संचालनालयामार्फत "राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजना व डॉ. पंजाबराव देशमुख निर्वाह भत्ता योजना " राबविण्यात येतात. या योजनेंतर्गत पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती व निर्वाह भत्त्याची रक्कम त्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यात थेट (DBT) जमा करण्यास संदर्भ क्र. १ येथील शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. राज्यातील मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थांमध्ये केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेशित सामाजिक मागास व आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील पात्र विद्यार्थ्यांना राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षणशुल्क शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ देण्यात येतो. सन २०१७-१८या शैक्षणिक वर्षापासून शिष्यवृत्ती, पात्र विद्यार्थ्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यात थेट जमा करावयाची आहे व विद्यार्थ्यांने त्यामधील शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काची रक्कम शैक्षणिक संस्थेला अदा करणे आवश्यक आहे.

२. मंजूर शिष्यवृत्तीची रक्कम विद्यार्थ्यांना त्यांच्या बँक खात्यात डी.बी.टी.द्वारे दिली गेल्यानंतर संस्थेची शिक्षण शुल्काची रक्कम विद्यार्थी संस्थेला भरणार नाहीत हा मुद्दा शिक्षण संस्था व काही लोकप्रतिनिधींनी उपस्थित केला आहे. तसेच हा मुद्दा संचालक, तंत्रशिक्षण यांचेकडून मा.मुंबई उच्च न्यायालयातील याचिकेवरील सुनावणी दरम्यान उपस्थित करण्यात आला आहे.

३. तरी याबाबत खालील प्रमाणे उपाययोजना करण्यात याव्यात :-

- १) विद्यार्थ्यांना मंजूर झालेली शिष्यवृत्तीची रक्कम विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात जमा झाल्यानंतर, शिल्लक राहिलेली व न भरलेली संस्थेची शिक्षण शुल्काची रक्कम म्हणून संबंधित संस्थेकडे १५ दिवसांच्या आत जमा करावी अन्यथा पुढील शैक्षणिक वर्षी त्यांच्या शिष्यवृत्तीच्या नुतनीकरणे / पुढील वर्षासाठीचे अर्ज संस्थेकडून स्विकारण्यात येणार नाहीत .

- २) संस्थेने, शिष्यवृत्ती रक्कम प्राप्त झाल्यानंतर शिल्लक राहिलेली व न भरलेली संस्थेची शिक्षण शुल्काची रक्कम संबंधित संस्थेकडे जमा न केलेल्या विद्यार्थ्यांचे नुतनीकरणाचे / पुढील वर्षासाठीचे अर्ज मंजूर करुन पाठवू नयेत .जर विद्यार्थी अंतिम वर्षामध्ये शिकत असेल तर, सदर प्रकरणी शिल्लक राहिलेली व न भरलेली संस्थेची शिक्षण शुल्काची रक्कम म्हणून संबंधित संस्थेकडे १५ दिवसांच्या आत जमा न केल्यास विद्यार्थ्यांना संस्था सोडल्याचा दाखला (Leaving Certificate) किंवा अंतिम गुणपत्रिका (Marksheet) देऊ नये.
- ३) विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीची रक्कम डी.बी.टी.द्वारे त्यांच्या बँक खात्यात प्राप्त झाल्यानंतर त्यांनी शिक्षण शुल्काची रक्कम महाविद्यालयात न भरल्यास त्यांना पुढील वर्षाची शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात येऊ नये .पुढील वर्षी विद्यार्थ्यांनी शिक्षण शुल्काची रक्कम महाविद्यालयात भरावी व त्यांनी शिष्यवृत्तीसाठी नव्याने अर्ज करावा .
४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०७११७११४७७२०८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संजय औ. धारुरकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
२. संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
३. संचालक, कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
४. आयुक्त, राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्ष, महाराष्ट्र राज्य, न्यु एक्सेलसिअर बिल्डींग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००१,
५. सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, न्यु एक्सेलसिअर बिल्डींग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००१,
६. सचिव, शुल्क नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ३०५, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९, खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१,
७. सर्व सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये,
८. सर्व सहसंचालक, उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालये,
९. सर्व सहसंचालक, कला संचालनालय विभागीय कार्यालये,
१०. सर्व सहसचिव/उपसचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

११. सर्व अवर सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१२. सर्व कक्ष अधिकारी, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१३. मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे विशेष कार्य अधिकारी,
१४. मा.राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव,
१५. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१६. कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१७. वि.जा., भ.ज., इ.मा.व. व वि.मा.प्र. विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१८. वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये व प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१९. का. मशि-४, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२०. निवड नस्ती (तांशि-४)